

Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittaminen EU:ssa ja YTHS:n palvelut

**Mira Saloheimo
Hallitussihteeri**

24.2.2022

Tässä esityksessä

- 1) Sosiaaliturvan yhteensovittaminen EU:ssa
- 2) YTHS:n palvelut EU-kontekstissa
- 3) Jatkotyö

Sosiaaliturvan yhteensovittaminen EU:ssa

- Yhteiset säännöt, joilla turvataan ihmisten oikeudet sosiaaliturvaan heidän liikkueessaan maasta toiseen
  - EU-asetus 883/2004 sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta ja EU-asetus 987/2009 täytäntöönpanosta
- Pääperiaatteet:
  - Henkilö on kerrallaan **yhden valtion lainsäädännön alainen**, sosiaaliturvamaksuja maksetaan vain yhteen valtioon.
  - **Syrjimättömyysperiaate**
  - Vakuutuskausien rinnastamien
  - Rahaetuuksien **eksportointi**

Sosiaaliturvan yhteensovittamisen soveltamisala

- EU-asetuksen 883/2004 3 artiklassa säädetään asetuksen soveltamisalasta:
  - a) sairausetuudet; (rahaetuudet ja luontoisetuudet)**
  - b) äitiysetuudet ja vastaavat isyysetuudet;
  - c) työkyvyttömyysetuudet;
  - d) vanhuusetuudet;
  - e) perhe-eläke-etuudet;
  - f) työtapaturma- ja ammattitautietuudet;
  - g) kuolemantapauksen johdosta myönnettävät avustukset;
  - h) työttömyysetuudet;
  - i) varhaiseläke-etuudet;
  - j) perhe-etuudet.
- Luontoisetuuksien tarkoitus **toimittaa tai saattaa saataville** tai joilla on tarkoitus maksaa suoraan tai korvata **sairaanhoidopalvelujen ja hoitotuotteiden ja lisäpalvelujen** kustannukset. Tähän kuuluvat pitkäaikaishoitoon liittyvät luontoisetuudet. -> Suomessa mm. julkinen terveydenhoito

YTHS:n palvelut ja EU-asetus 883/2004

- Vanha tulkinta: opiskeluterveydenhuolto ei kuulu EU-asetuksen 883/2004 soveltamisalaan sairausetuutena (sairaus-luontoisetuutena).
- YTHS-laki voimaan 1.1.2021; muutoksella YTHS -palvelut valtakunnalliset, yo-opiskelijoiden lisäksi amk-opiskelijoille; Terveystenhoitomaksu eriytettiin ylioppilaskunnan maksusta, joka toi EU-oikeudellisen kysymyksen esiin.
- Kansallinen valmistelu ja vuoropuhelu EU-tasolla
  - Esimerkkitapaus: Belgialainen etäopiskelija ja EU-asetuksen 883/2004 kaksinkertaisten vakuutusmaksujen kieltö
  - Kuuluu BE järjestelmän piiriin ja saa terveydenhoidonpalvelut BE kustannuksella, suorittaa tutkintoa Suomeen etänä -> edellytetty maksamaan YTHS-maksu

-> Tulkintaa muutetaan

STM linjannut EU-asetuksen 883/2004 soveltamisalan tulkinnasta Suomessa

Opiskeluterveydenhuolto, josta säädetään korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetussa laissa kuuluu sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:O 883/2004 soveltamisalaan asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a) alakohdan sairausetuutena ja tarvittavia käytännön sekä lainsäädännön muutoksia ryhdytään valmistelemaan.

Seuraukset:

- EU-tutkinto-opiskelijoille YTHS:stä hoito eurooppalaisella sairaanhoitokortilla (EHIC)
- Hoidon kustannukset maksaa opiskelijan sosiaaliturvasta vastaava EU-maa toteutuneen hoidon mukaisesti

Jatkotyö

- Muutoksen valmistelu on käynnistymässä: STM – Kela – YTHS
- Toimeenpanon ja lainsäädännön muutosten osalta useita työstettäviä asiakokonaisuuksia
- Yksi olennainen avoin kysymys: viestintä EU-opiskelijoille?
  - Parhaat käytännöt tai ideat?